

UDK: 811.134.2:811.163.42:81'255
Pregledni znanstveni rad
Prihvaćen za tisak: 10. prosinca 2013.

Branka Oštrec
Vocabuli d.o.o.
vocabuli@zg.t-com.hr

Traduktološka analiza prijevoda stručnih tekstova sa španjolskoga na hrvatski jezik

Ovaj se rad bavi prijevodima stručnih tekstova sa španjolskoga na hrvatski jezik. Na građi diplomskih radova s prevoditeljskoga smjera hispanističkoga studija na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu lingvistički se raščlanjuju prijevodne pogreške koje se često sustavno ponavljaju, ali i vjerna prijevodna rješenja. Rad se posebno osvrće na vokabular i stil. Pokazuje se važnost provjere metodom obrnutoga prijevoda radi pronalaženja prirodnoga i vjernoga ekvivalenta kako bi se postigle prijevodne istovrijednosti. Svrha je ovoga rada pokazati što predstavlja najveće teškoće u stručnim prijevodima i kako do njih dolazi pa se upozorava se na razna značenja koja riječi mogu poprimiti ovisno o kontekstu i području struke.

1. Uvod

Traduktologija ili znanost o prevođenju, kako ju neki nazivaju, relativno je nova disciplina čak i u svjetskim razmjerima. Stručnjaci se još nisu dogovorili oko prikladnoga naziva te nove discipline koja se bavi proučavanjem prevođenja, pa je primjerice V. Ivir (1995) predlagao razna rješenja za hrvatski jezik kao *teorija prevođenja*, *znanost o prevođenju* ili *prevodilačka znanost*, ili pak *translatologija* ili *traduktologija*. U svakomu slučaju njezini se proučavatelji slažu da je to disciplina koja obuhvaća dva vida: praktični — samu aktivnost prevođenja i teorijski — jer je na praktični dio potrebno primijeniti teoriju i analizu lingvističkih sustava. Naime, smatra se da je analiza u postupku prevođenja jednako važna kao i samo prenošenje ideja. A. Nida i Ch. E. Taber (1986: 29) navode da se “prijevod sastoji od reprodukcije poruke iz izvornoga jezika u jezik koji prima poruku, koristeći se prirodnim i točnim ekvivalentom prvenstveno u smislu značenja, a potom

i stila”.¹ Da bi prijevod bio vjeran i u duhu jezika u koji se prevodi, te se ideje analiziraju i prenose u ciljni jezik, a potom se uspoređuju s idejama iz izvornoga jezika, odnosno primjenjuje se metoda obrnutoga prijevoda. Ona služi za provjeru kvalitete prijevoda koji mora dovesti do visokoga stupnja bliskosti napisanoga (Vázquez-Ayora 1977).

Iako relativno nova, traduktologija ipak nije tako nova disciplina da bi trebala biti tek donekle prisutna samo na nekim studijskim grupama u Hrvatskoj (primjerice engleskoga, francuskoga i ruskoga jezika) Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Na studiju španjolskoga jezika i književnosti održavaju samo prijevodne vježbe, i to kao jednosemestralni kolegij na trećoj godini preddiplomskoga studija, a diplomski studij ne nudi prevoditeljski smjer. Jedini je studij koji se bavi prevodenjem, i to isključivo usmenim, poslijediplomski studij konferencijskoga prevodenja. Dakle, trenutna je organizacija studija u Zagrebu takva da ne postoji studij za pisano prevodenje sa španjolskoga na hrvatski jezik i obrnuto, što u konačnici doводи do nedostataka u prijevodima tekstova iz stručnih područja.

Postoji i nešto što je zajednički svim vrstama prevodenja, bez čega ono nije uopće moguće: sposobnost dekodiranja (tj. razumijevanja) izvorne poruke i njezina ponovnoga kodiranja (tj. izražavanja) u jeziku primaoca, zatim sposobnost vjernoga i neiskrivljenoga prenošenja obavijesti te sposobnost za uspostavljanje komunikacijskoga međudjelovanja s primaocima prevedene poruke. Sve ove sposobnosti mogu se svesti na poznavanje jezika (a to znači sposobnost korištenja njime u komunikacijskim situacijama) na kome je poruka izvorno izražena i na koji je treba prevesti. V. Ivir (1984) spominje kako se svaka vrsta prevodenja odlikuje “...svojim doprinosom i važnošću za društvenu zajednicu, kao i svojim specifičnim postupcima. Svaka zahtijeva određena znanja i vještine i pretpostavlja osposobljenost prevodioca za tu vrstu prevodenja.”

Radi lakšega razumijevanja analize pogrešaka koja se navodi u ovomu radu rada, kratko će se navesti vrste prijevodnih tehnika prema J. J. P. Vinay i J. J. Darbelnet (1958), koji ih dijele u dvije glavne skupine: izravna ili direktna (šp. *directa*) i kosa ili neizravna (šp. *oblicua*). U skupinu izravnih tehnika pripadaju posuđivanje (šp. *préstamo*), kalkiranje (šp. *calco*) i doslovno prevodenje (šp. *traducción literal*), dok u skupinu kosih ili neizravnih pripadaju preoblika ili transpozicija (šp. *transposición*), modulacija (šp. *modulación*), istovrijednost ili ekvivalencija (šp. *equivalencia*) i prilagodba ili adaptacija (šp. *adaptación*). Drugu skupinu naknadno je razradio G. Vázquez Ayora (1977) i dodao nove četiri tehnike koje dopunjavaju četiri glavne kose ili neizravne tehnike, a to su: proširivanje (šp. *amplificación*), interpretativno prevodenje, kako ga naziva Ivir (1984) (šp. *explicitación*),

---

¹ Autoričin prijevod, kao i ostali navodi iz španjolskih izvora u radu.

ispuštanje (šp. *omisión*) i kompenzacija (šp. *compensación*). U literaturi se može pronaći dvadesetak prijevodnih tehnika, no nisu sustavno opisane pa se ni ne navode u ovome radu, osim opisivanja (šp. *descripción*), s obzirom da se u nastavku teksta navodi primjer na koji se primjenjuje ova tehnika.

1.1. Stručno prevođenje

Posebne vrste prevođenja traže i neka specijalistička znanja i vještine pa je za tehničko i znanstveno prevođenje (koje se katkada naziva stručnim, za razliku od književnoga) potrebno uz jezik poznavati i stručno nazivlje. Za vjeran i vjerodostojan prijevod stručnoga teksta nije dovoljno samo poznavanje nazivlja, nego i stručne građe koja se prevodi jer za razumijevanje bilo koje poruke poznavanje jezika nije dovoljno. Kvaliteta stručnoga prijevoda ovisi i o iskustvenoj podlozi od koje prevoditelj polazi. A kako su, općenito uzevši, prevoditelji po svojoj naobrazbi uglavnom stručnjaci za jezik, filolozi, oni imaju prilično široku iskustvenu podlogu s govornicima jezika s kojega prevode i onoga na koji prevode uglavnom iz općega životnoga područja. Kada se takav prevoditelj (Ivir 1984: 18) “nađe pred zadatkom da mora prevoditi poruke s tehničkim i znanstvenim sadržajima, ta mu široka ali nespecijalistička podloga nije dovoljna za uspješnu komunikaciju s odašiljaocem i primaocem, koji obojica imaju zajedničku, usku i specijalističku, iskustvenu podlogu svoje struke”.

Stručno nazivlje — Jedan od uočenih nedostataka u stručnim prijevodima proizlazi iz nedovoljnoga poznavanja područja koje se prevodi, zbog čega se u prijevodu stručnih naziva katkada nižu formalne istovrijednice ciljnoga jezika, ali se ne dovode u primjereni odnos pa je dobiveni prijevod nerazumljiv i često netočan.

Sintaksa — Druga je uočena poteškoća sintaksa. Španjolski jezik koristi se drugačijim izričajima u stručnim tekstovima i katkada pribjegava frazeologiji, a ona se ne može doslovno prevoditi pa rečenice prijevoda znaju biti znatno duže. K tomu se prevoditelji u šumi nerazumljive, stručne terminologije područja (koju kao filolozi, a ne stručnjaci za područje koje prevode i ne poznaju), katkada izgube u sintaksi ili u dijelu rečenice koji se i ne odnosi na stručno područje prijevoda.

Iskustvena podloga — Kako se nadalje navodi, kvaliteta stručnoga prijevoda ovisit će i o iskustvenoj podlozi od koje prevoditelj polazi. Ivir (1984: 18) napominje da “se za tehničko i znanstveno prevođenje ističe potreba da prevodilac uz oba jezika poznaje i stručnu materiju, dok se to za prevođenje općih tema rjeđe postavlja kao eksplicitan zahtjev (...)”. Od prevoditelja stručnih tekstova zapravo se očekuje da prouče struku s koje prevode i na koju prevodekako bi bili sposobni izraditi kvalitetan i korektan prijevod, od-

nosno prijevod koji će biti točan po značenju i sadržaju, ali koji pritom neće zanemariti izraz, već će biti napisan jezikom struke, neovisno o kojoj je struci riječ. U praksi to znači da se prevoditelji nužno moraju podrobnije upoznati s mnoštvom različitih znanstvenih i stručnih područja, primjerice: s metabolizmom inzulina, sustavom ovrha sudskih presuda, morskim ribarstvom i njegovim alatima, načinima testiranja željezničkih tračnica na savijanje, odnosno sa svim područjima u kojima se od njih traži kvalitetan i vjerodostojan prijevod. Malo je vjerojatno da će studenti ili diplomanti bilo kojega smjera humanističkih znanosti imati spoznaje, makar u osnovnim crtama, o konvergenciji, divergenciji i sličnim kretanjima na financijskim tržištima; štoviše malo je vjerojatno da će čak i ljudi starije dobi i neekonomskih struka znati mnogo više o spomenutim temama od samih studenata.

Slijedom navedenoga nameće se sljedeći zaključak: prevoditelj stručnih tekstova treba iza sebe imati određeno životno iskustvo, iskustvenu podlogu, koja mu može biti od koristi pri prijevodima te mora biti u stanju istražiti svaku pojedinačnu struku, ovisno o predmetu i području prijevoda, u onoj mjeri koja mu je potrebna za točan i vjerodostojan prijevod. Stoga su poteškoće uočene pri analizi stručnih prijevoda sasvim razumljive: s obzirom na to da su u preddiplomskom i diplomskom studiju znatno više zastupljeni književni kolegiji, studenti nemaju priliku tijekom studija steći iskustvenu podlogu za stručne prevode. Općenito uzevši, prevoditelji su po svojoj naobrazbi uglavnom stručnjaci za jezik, filolozi, koji razvijaju dosta široku iskustvenu podlogu s govornicima jezika s kojega prevode i onoga na koji prevode, ali prvenstveno na jednom općem životnom i ljudskom, nespecijalističkom planu (Ivir 1984). “Kad se on nađe pred zadatkom da mora prevoditi poruke s tehničkim i znanstvenim sadržajima, ta mu široka ali nespecijalistička podloga nije dovoljna za uspješnu komunikaciju s odašiljaocem i primaocem, koji obojica imaju zajedničku, usku i specijalističku, iskustvenu podlogu svoje struke.”

1.2. Svrha rada

Svrha je ovoga rada upozoriti na nedostatke i pogreške u prijevodima stručnih tekstova koje prvenstveno proizlaze iz neprimjerenoga obrazovanja prevoditelja, za što će se koristiti odabrani primjeri iz analizirane građe.

Radom se želi pokazati da je prevoditeljima nužno obrazovanje koje će im omogućiti da prijevodu stručnih tekstova pristupe tako da postignu prijevodnu ekvivalenciju i naučiti ih da prijevod provjeravaju koristeći metodu povratnoga prijevoda. U prvom dijelu rada analiziraju se poteškoće koje nastaju pri prijevodu vokabulara, a u drugome se analizira stil, odnosno sintaksa kao obilježje stila u stručnim tekstovima i poteškoće koje ona donosi za prevoditelje.

1.3. Građa

Kako su navedene poteškoće uočene i u diplomskim radovima na diplomskom studiju prevoditeljskoga smjera na Katedri za španjolski jezik Odsjeka za romanistiku Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, za ovaj je rad prikupljena građa koja se sastoji od 15 stručnih i 15 književnih tekstova prevedenih na hrvatski jezik, u kojima su uočene traduktološke poteškoće koje se sustavno ponavljaju. Za diplomski rad studenti trebaju odabrati dva teksta, svaki dug bar 20 kartica na hrvatskome ili španjolskome, jedan književni tekst koji nije objavljen u prijevodu na spomenute jezike, a drugi iz područja struke kao što su: pravo, ekonomija, arheologija. Prvi trebaju prevesti i kratko analizirati postupke i metode te moguće poteškoće u prevođenju, a u drugomu trebaju analizirati određeni prevoditeljski problem na koji naiđu.² Dakle, u pogledu prijevoda, zadatak s kojim su se suočili diplomanti sastojao se u tome da su se i književni i stručni tekstovi trebali prevesti točno — koristeći vjerne korespondente, prirodno — u duhu jezika i pritom prenijeti i autorov stil, i to na način da se iz prevedenoga teksta ne raspoznaje da je to prijevod sa stranoga jezika. Iako prevoditelji moraju savjetovati sa stručnjacima koji nisu lingvisti u određenomu području kako bi vjerodostojno preveli stručni tekst pa to obično i čine, uočeni utjecaj navedenih individualnih čimbenika navodi na zaključak da je ovakva situacija rezultat nedovoljne osposobljenosti za prevođenje ove vrste tekstova.

Najviše je prijavljenih radova, njih sedam, bilo je iz područja ekonomije te da je pri odabiru stručnoga teksta prevladavao utjecaj individualnih čimbenika. Naime, same su diplomantice, na konzultacijama i na usmenim obranama svojih radova, navodile da su stručni tekst birale iz područja kojim se bavi neka njima bliska osoba koja im je mogla pomoći pri razjašnjavanju terminologije.

Iako su teorijski dijelovi analiziranih diplomskih radova uglavnom bili napisani bez većih pogrešaka, pokazalo se da su najčešći problemi u praktičnomu, prevoditeljskomu dijelu rada bili upravo terminološki. Usporednom analizom građe pokazalo se da je takvih pogrešaka bilo znatno manje u prijevodu i analizi književnih tekstova pa je ona izostavljena iz ove analize. Stil je predstavljao poteškoću tijekom prevođenja koja se, međutim, u većini slučajeva uspješno prevladala.

Raščlamba građe pokazuje se da teorija navedena u svim analiziranim radovima ne daje konkretne rezultate u praktičnoj primjeni, odnosno ne pomaže nužno u pronalaženju prijevodne istovrijednosti. Iako se u diplomskim radovima mogu pronaći citati raznih autora, teoretičara prevođenja, kao što su E. A. Nida, J. P. Vinay i J. Darbelnet, M. T. Cabré, P. Newmark, V.

---

²Od studenata se bilo tražilo i da prevedu hrvatski tekst na španjolski iz nekoga od područja koja su se obrađivala na kolegiju *Prijevodne vježbe*, no od toga se dijela odustalo.

García Yebra i drugi te se nerijetko navode teorijske tehnike prevođenja u onim aspektima koji su odgovarali temama diplomskih radova, od kojih će se neke ilustrirati konkretnim primjerima iz građe, u praksi i dalje ostaje problem pronalaženja prikladne istovrijednice, a time i postizanja prijevodne istovrijednosti. E. P. García (1990: 63) govori o zamjetnoj razlici između teoretičara i praktičara: "...udaljenost je uzrokovana slabom razmjenom iskustava između osoba koje se bave teorijom i onima koje se ovom aktivnošću bave u praksi. Teoretičari su često puta izradili svoje radove ne vodeći računa o konkretnoj realnosti posla koju obuhvaćaju tekstovi koje treba prevesti, a praktičari nemaju povjerenja u pomoć koju im može pružiti teorija napisana na složenom jeziku i koja se, s druge strane, u većini slučajeva u mnogome razlikuje od onoga što je njihov svakodnevni posao."

2. Vokabular

O poteškoćama s vokabularom s kojima se prevoditelji susreću jako dobro opisuje navod iz jednoga rada (za ovu svrhu preveden na hrvatski s obzirom da su radovi napisani na španjolskome jeziku): "D. Aury (prema García, 1990; 34) iznosi anegdotu koja odražava osjećaj prevoditelja pisanih tekstova u vezi s tim pitanjem: 'stručni' prevoditelji, kako ih nazivamo u našem žargonu, zavide 'književnima', jer književni nemaju poteškoća s vokabularom, a književni zavide stručnima, jer jedine poteškoće koje imaju stručni prevoditelji poteškoće su s vokabularom."

U većem se broju analiziranih diplomskih radova navodi da je, uslijed nedostatka odgovarajućih rječnika, bilo potrebno značenje pojedinih naziva tražiti koristeći se englesko-hrvatskim rječnicima, pretraživati internetske baze podataka, konzultirati internetski servis ProZ.com i slično. J. Yuste Frías (1999) ističe internet kao izvor informacija i tvrdi da on nije samo osnovni instrument komunikacije budućega prevoditelja 21. stoljeća, već njegov temeljni alat za posao. Spomenuti autor smatra kako će prevoditelj u novome mileniju morati znati ovladati novim prostorno-vremenskim koordinatama digitalnih medija i provjeriti pouzdanost elektronskih dokumenta koji se na njima nalaze.

Međutim, svi navedeni alati nisu nužno doveli do odgovarajućeg rješenja u prijevodu, s obzirom da se pritom često nije uzimao u obzir kontekst niti područje o kojemu se radilo, a koji su nužni za ispravno razumijevanje značenja. Primjer u (1) pokazuje kako se španjolski naziv u (1.i.) pokušao prevesti preko njegove istovrijednice na engleskome jeziku kao u (1.ii.). Međutim, pokazalo se da uslijed nedostatka iskustva u području ekonomije niti engleski nije pomogao u pronalaženju prirodne istovrijednice na hrvatskome, do kojega se došlo tek nakon intervencije mentora i ispravka rada te je konačno usvojeno prijevodno rješenje kao u (1.iii.).

- (1)
  - i. titulo de acciones
  - ii. stock certificate
  - iii. potvrda o vlasničkom udjelu

U nastavku se navodi trinaest primjera poteškoća u prijevodu vokabulara koje su uočene u diplomskim radovima i njihova predložena rješenja.

2.1. Internacionalizmi, latinski i strani nazivi

Analiza građe pokazala je da su internacionalizmi te latinski i strani nazivi dijelovi teksta s kojima je u prijevodu bilo najmanje problema. Prvi primjer naveden je u (2).

- (2)
  - i. ... conseguir un entorno seguro y TRANSPARENTE para *las reestructuraciones transfronterizas con acciones sobre aspectos como las ofertas públicas de adquisición, la revisión de las prácticas de gobierno de la empresas dentro de la UE, la creación del Estatuto de la Empresa Europea, etc.*;
  - ii. ... postići sigurnu i TRANSPARENTNU okolinu za *prekogranične akcije restrukturiranja s izgledima kao što su javne ponude za kupnju, revizija korporativnog upravljanja u EU, stvaranje statuta Europske tvrtke, itd.*
  - iii. ... okolinu za prekogranično restrukturiranje poduzimajući radnje u pogledu ...

U (2.ii) pokazuje se kako je španjolski naziv *transparente* doslovno preveden na hrvatski jezik te je upotrijebljena njegova hrvatska istovrijednica *transparentan*, što je i bila svrha ovoga primjera u diplomskome radu. Međutim primjećuje se i kako je prevoditeljica u nastavku rečenice upala u terminološku zamku. Naime, dio rečenice istaknut kurzivom u (2.i.) preveden je netočno, radi uočljivosti taj je dio također kurzivom istaknut u (2.ii.).

Španjolski *aspecto* preveden je s *izgled*, što se može pronaći u španjolsko-hrvatskom rječniku, uz ostale istovrijednice koji se navode: *izgled, lik, vid; pogled; položaj; smještaj; držanje* (Vinja 1991). No, u ovom se kontekstu navedena istovrijednica ne može primijeniti, već je potrebno pronaći neku drugu kojom će se postići prijevodna istovrijednost. Isto tako, španjolska riječ *acciones* u hrvatskom je prijevodu prevedena s *akcije*, no u ovom se kontekstu i u tekstovima slične tematike u praksi uglavnom prevodi s *radnje*. Povratnim prijevodom dijela rečenice u (2.ii.) ne dobiva se značenje isto- vjetno izvorniku te se smatra da bi predloženi prijevod toga dijela rečenice u (2.iii.) vjernije prenio značenje rečenice.

Ovakve su pogreške tipične ne samo u građi za ovaj članak, već su primijećene i u prijevodima koje obavljaju prevoditelji koji nisu vični stručnim

prijevodima i pokazuju njihovo nerazumijevanje stručnoga područja. Stoga se, u većini slučajeva, pribjegava nizanju hrvatskih istovrijednica koje se, međutim, ne dovode u ispravan odnos te se time gubi značenje i smisao poruke.

U sljedećem se primjeru koji se navodi u (3) pribjeglo tehnici opisa (šp. *descripción*), kako bi se prenijelo značenje španjolske sintagme *medidas cambiarias*.

- (3)
- i. La conclusión, aunque hipotética, es pesimista sobre el comportamiento de una economía que, como la española por aquellas fechas, era incapaz de sobrevivir por sí misma a la crisis sin la facultad de utilizar estas *medidas cambiarias*.
  - ii. Iako hipotetski, zaključak je pesimističan o tome što bi bilo s ekonomijom poput španjolske u tom razdoblju, koja nije bila sposobna sama preživjeti tu krizu da nije imala mogućnost korištenja ovih mjera koje se odnose na devizni tečaj.
  - iii. Iako hipotetski, zaključak o kretanjima u gospodarstvu poput španjolskoga u tom razdoblju, koje ne bi samostalno preživjelo krizu da nije imalo mogućnost korištenja ovih mjera koje se odnose na devizni tečaj, ipak je pesimističan.

Ponudeno je rješenje ocjenjeno kao uspješno, no smatra se da rečenica navedena u (3.ii.) iako razumljiva, nije u duhu hrvatskoga jezika te se iz nje nedvojbeno zaključuje da je to prijevod sa stranoga jezika. U ovom se slučaju preporučuje pribjeći parafrazi, primjerice kako se navodi u (3.iii.).

Sljedeći primjer u (4) navodi se kao primjer kalka (šp. *calco*) u prijevodu.

- (4)
- i. De este modo, una gran parte del comercio mundial corresponde a intercambios internos entre las diversas *filiales*, por lo que resulta difícil determinar la nacionalidad real del producto final al proceder sus *componentes* o inputs de orígenes dispersos.
  - ii. Na ovaj način, jedan veliki dio svjetske trgovine otpada na unutarnju razmjenu između različitih *filijala* zbog čega je teško odrediti stvarno podrijetlo krajnjeg proizvoda, s obzirom da njegove *komponente* ili inputi potječu s različitih strana.
  - iii. Na ovaj način, jedan veliki dio svjetske trgovine otpada na unutarnju razmjenu između različitih *podružnica* zbog čega je teško odrediti stvarno podrijetlo krajnjeg proizvoda, s obzirom da njegove *komponente* ili inputi potječu s različitih strana.

Na Hrvatskome jezičnom portalu mogu se za *filijalu* pronaći istoznačnice u (4.ii): *podružnica* ili *ispostava*. Iako stručni tekstovi često uključuju internacionalizme te bi čak i povratni prijevod potvrdio odabranu istovrijednicu kao ispravnu, u praksi se ipak preporučuje korištenje hrvatskoga izraza u svim

slučajevima kada je god to moguće. S obzirom na ekonomsku tematiku, smatra se da je riječ *komponenta* primjerena, a zadržala se i riječ *inputs* u obliku u kakvom se pojavljuje i u španjolskom izvorniku, dakle u engleskoj inačici. Slijedom navedenoga, predlaže se prijevod kao u (4.iii). Naime, u španjolskomu je tekstu upotrijebljena engleska riječ pa je ona zadržana i u hrvatskomu.

Primjer koji se navodi u (5) pokazuje uspješno rješenje u prijevodu, u kojemu se pribjeglo tehnici interpretativnoga prevođenja (šp. *explicitación*).

- (5) i. Según John Gray, profesor de Política en la Universidad de Oxford y colaborador de *The Guardian* y del *Times Literary Supplement*, una moneda única no le permite a la Unión Europea aislarse de los mercados mundiales [...]
- ii. Prema Johnu Grayu, profesoru Politike na Sveučilištu u Oxfordu i suradniku u *britanskim novinama The Guardian* i časopisu *Times Literary Supplement*, jedinstvena valuta ne dopušta Europskoj uniji da se izolira od svjetskih tržišta [...]

U prijevodu u (5.ii.) pojašnjava se, odnosno dodaju se informacije o tome što su *The Guardian* i *the Times Literary Supplement*, kako bi se široj publici koja ne dijeli iste kulturne elemente pojasnilo značenje i kako bi se uklonile eventualne dvojbe u razumijevanju teksta. U povratnom bi se prijevodu poslužilo tehnikom ispuštanja dijela rečenice (šp. *omisión*), čime bi se prijevod pokazao kao vjeran i vjerodostojan.

U stručnim se tekstovima nerijetko nailazi na latinske nazive i izraze. U praksi se takvi nazivi ili izrazi najčešće zadržavaju i u prijevodu te se u (6) navodi takav primjer iz jednoga od analiziranih radova:

- (6) i. El guerrero que vence al enemigo, el donjuán que seduce a las mujeres, el científico que doblega la naturaleza, el técnico que la remodela o *el homus económico* que calcula cuándo ama y cuándo invierte, todos los arquetipos viriles suelen hacer hincapié en manifestaciones de un poder humano sobre algo.
- ii. Ratnik koji pobjeđuje neprijatelja, donžuan koji zavodi žene, znanstvenik koji pokorava prirodu, tehničar koji je popravlja ili *homus economicus* koji računa kada da voli i kada da uloži, svi muški arhetipovi običavaju isticati iskazivanje ljudske moći nad nečime.

Rečenica u (6.i.) pokazuje djelomičnu prilagodbu latinske sintagme španjolskome jeziku, *homus económico* umjesto *homus economicus*, u čijem se prijevodu na hrvatski jezik u (6.ii.) u konačnici ipak pribjeglo punomu latinskomu nazivu. Smatra se da bi njezina prilagodba na hrvatski jezik, pri čemu se kalkuliralo s *homo economicus* po uzoru na španjolski izvornik, zvučala prilično nezgrapno.

Primjer koji slijedi u (7) pokazuje kako se izraz na stranome jeziku preuzima u prijevod na jeziku iz izvornika, što i jest najčešća praksa. Kurzivom istaknuti dio navedene rečenice u (7.ii.) može poslužiti i kao uspješan prikaz tehnike opisa (šp. *descripción*) u prijevodu.

- (7)
- i. Debe tenerse en cuenta que la moneda única no puede aislar a Europa de las presiones competitivas -cada vez más intensas- que surgen de procesos globalizadores que vienen de siglos. Probablemente, mucho tiempo después de que el *laissez faire* global haya pasado a la historia, Europa todavía necesitará encontrar su sitio en un mundo alterado, *de modo irreversible*, por la industrialización.
  - ii. Treba uzeti u obzir da jedinstvena valuta ne može izolirati Europu od sve intenzivnijih konkurentskih pritisaka koji proizlaze iz procesa globalizacije koji već dugo traju. Vrlo je vjerojatno da će, dugo nakon što globalni *laissez faire* postane prošlost, Europa i dalje morati tražiti svoje mjesto na svijetu *koji je nepovratno izmijenjen* industrijalizacijom.

Navedeni primjeri pokazuju i uspješna i manje uspješna rješenja za prijevod internacionalizama, latinskih i stranih naziva. Međutim, zanimljivo je da je njihovo pojavljivanje u izvorniku u većem broju slučajeva dovelo do sintaktičkih ili semantičkih pogrešaka u prijevodu dijelova rečenice koji su se smatrali terminološki jasnima. Više takvih primjera navodi se u sljedećem potpoglavlju, kako bi se istakla potreba za primjenom metode povratnoga prijevoda, pri čemu si prevoditelji neprekidno moraju postavljati pitanje: *Što to znači?* kako bi ostvarili cilj prijevoda, odnosno postigli prijevodnu istovrijednost.

2.2. Istoznačnice i kontekst

Sljedeći su traduktološki problemi istoznačnice. U određenomu broju slučajeva autori izvornika koriste se raznim istoznačnicama koje su se u raščlanjenim diplomskim radovima pokušale prevesti vjernim istoznačnicama, kao u (8).

- (8)
- i. La *gestión* es la acción y el efecto de *administrar*, es decir, de poner unos medios para lograr un negocio. Administrar supone *gobernar* o *ejercer la autoridad* sobre un territorio o sobre unas personas.
  - ii. *Upravljanje* je akcija i čin *rukovanja*, odnosno, čin ulaganja nekih sredstava za postizanje rada. Upravljanje podrazumijeva *vođenje* ili *izvršavanje autoriteta* nad nekim teritorijem ili osobama.
  - iii. *Rukovođenje* je čin i učinak *upravljanja*, odnosno ulaganja određenih sredstava za ostvarivanje poslovanja. Upravljanje podrazumijeva *vođenje* ili *vršenje ovlasti* nad određenim područjem ili osobama.

U rečenici (8.i) navode se nazivi *gestión* (*gestionar*), *administrar*, *gobernar*, *ejercer la autoridad*. Vinja (1991) navodi prijevode i objašnjenja kao u (9).

- (9)
- i. *gestionar* — upravljati, voditi, otpravljati (poslove) i *gestión* — upravljanje, rukovanje, uprava, istup, demarš; *de negocios* — vođenje, otpravljanje poslova;
  - ii. *administrar* — upravljati, obavljati, vladati;
  - iii. *gobernar* — vladati, upravljati, (pred)voditi;
  - iv. *ejercer la autoridad* se ne navodi kao sintagma, no pronalazi se *autoridad* — vlast, pravo, ugled, autoritet i *ejercer* — raditi, (iz)vršiti, obavljati; baviti se (čim).

Razvidno je da se glagoli u (9.i.), (9.ii.) i (9.iii.) na hrvatskome mogu prevesti s *upravljati*, *vladati*. Međutim, u prijevodu nije moguće upotrijebiti jedan izraz ako se u izvorniku pojavljuje više istoznačnica te ih je stoga potrebno pronaći i u hrvatskome, kako bi prijevod bio vjerodostojan i točan. Ponudeni prijevod nije ostvario taj cilj. Isto tako, za *ejercer la autoridad* (9.iv.) nije upotrijebljena primjerena sintagma te samim time prijevod nije valjan. To je jedan od vjerojatno najtežih problema s kojima se suočavaju prevoditelji u terminološkomu smislu. Ponovo se uočava već spomenuti problem, odnosno zamka u koju upadaju i iskusniji prevoditelji u situacijama u kojima se nađu u terminološkoj zbrci pa znaju dijelove rečenice koji nisu dvojbene prevesti netočno, postizujući samo formalnu istovrijednost. Nadalje, ponavlja se ista pogreška iz primjera u (2), u kojemu je riječ *acción* ponovo doslovno prevedena, međutim *akcija* na hrvatskome u ovom kontekstu ne podrazumijeva isto značenje. Smatra se da se u (9) jasno pokazuje pojavu kada prevoditelji pogrešno prevode dijelove teksta koji sami po sebi nisu složeni, ali nerijetko postaju problematični u rečenici koja je terminološki ili stilski nerazumljiva. Ponovo se upozorava na činjenicu da je za vjerodostojan prijevod stručnih tekstova potrebno detaljnije se upoznati sa strukom i s pripadajućim nazivima, a potom prijevod provjeriti povratnim prijevodom i prilagoditi ga hrvatskome jeziku, koristeći se nazivima i sintagmama struke o kojoj je riječ. Stoga je, nakon ispravaka, za ovaj primjer predloženo rješenje kao u (9.iii.).

U većemu broju radova uočene je spomenuta poteškoća s nazivima u zadanom kontekstu u okviru stručnoga teksta, odnosno određenoga registra. Primjer koji se navodi u (10) pokazuje kako je za španjolski naziv *estudio* upotrijebljena hrvatska istovrijednica *istraživanje*, što je potpuno ispravno u navedenom kontekstu. Međutim, u dotičnomu radi odabrani hrvatski izraz navodi se kao iznimka, odnosno intuitivna prilagodba na kontekst. U prijevodima stručnih tekstova naznačeni se španjolski izraz često prevodi upravo

tako, no nedostatak stručnih rječnika i nemogućnost provjere prijevoda do-
vode do toga da mlađi prevoditelji zaključuju kako je riječ o iznimci.

- (10)
- i. Este conglomerado entendido en términos sistémicos hace *más eficiente el estudio* de las Relaciones Internacionales, advirtiendo todas sus características y elementos.
  - ii. Ovim konglomeratom koji se poima sa sustavnog gledišta omogućava se *uspješnije istraživanje* o Međunarodnim Odnosima, ukazujući na sve njihove značajke i sastavnice.
  - iii. Ovim konglomeratom koji se poima sa sustavnog gledišta omogućava se *učinkovitije istraživanje*...

U (10.ii) kurzivom je istaknuta zamjerka prijevodu rečenice u (11,i) te se umjesto njega nudi prijevod kao u (10.iii).

2.3. Međunarodne ustanove

Primjer koji se navodi u (11) pokazuje teškoću s kojom se često suočavaju prevoditelji pri prijevodu naziva međunarodnih ustanova. Naime, dostupni rječnici ili glosari često neće ponuditi prijevod njihovih naziva, bilo zato što takvi španjolsko-hrvatski rječnici ili glosari nisu objavljeni, bilo zato što se takve ustanove osnivaju znatno češće nego što se izdaju odgovarajući priručnici. Spomenuti se nazivi stoga obavezno trebaju provjeriti na internetskim stranicama samih ustanova, iako postoje i one čiji naziv nije preveden, a to se poglavito odnosi na nacionalne, a ne međunarodne ustanove. Pritom svakako treba voditi računa da se provjerava naziv ispravne ustanove, što nije bio slučaj u primjeru u (11).

- (11)
- i. Y para tal fin se han creado instituciones como la *Comisión de Derechos Humanos* de la ONU o el Tribunal Europeo de Derechos Humanos de Estrasburgo.
  - ii. S tim su ciljem osnovane institucije poput *Europske komisije za ljudska prava* i Europski sud za ljudska prava u Strasbourgu.
  - iii. S tim su ciljem osnovane institucije poput *Komisije UN-a za ljudska prava* i Europski sud za ljudska prava u Strasbourgu.

U analizi iz diplomskoga rada među ostalim se referencama navodi i Nickov (1999) Diplomatski leksikon, u kojemu je diplomantica pronašla naziv kao u (11.ii.), dok je na službenoj internetskoj stranici naišla na naziv kao u (11.iii.). Navesti da je riječ o ustanovi Ujedinjenih naroda, a ne Europske unije, vrlo je neugodna vrsta pogriješke koja bi mogla bi dovesti i do zaoštavanja diplomatskih odnosa između država. Uslijed stalnih promjena (kojih možda i nije svjestan u trenutku prijevoda) prevoditelj treba provjeravati čak i one nazive koje smatra da je usvojio kako ne bi kobno pogriješio.

3. Sintaksa kao obilježje stila

Stil je, kako navodi V. Ivir (1984: 31–32), sastavni dio poruke i u književnom i u neknjiževnom tekstu i mora se prevesti stilom koji mu odgovara u drugom jeziku. “Književni stil samo je jedan od stilova u svakom pojedinom jeziku, a uz njega postoji cijeli niz drugih stilova (na primjer, medicinski, pravni, sportski, poslovni i sl.) koje prevodilac mora poznavati i u prijevodu ga adekvatno upotrebljavati. Uz neprikladan stil nema vjernoga prijevoda, ne samo u književnosti nego ni izvan nje. Neki pravni tekst može biti leksički i sintaktički korektno preveden, ali poruka neće biti cjelovito ni ispravno prenesena ako ne bude izražena odgovarajućim pravnim stilom jezika na koji se prevodi — jednako kao što ni književna poruka neće biti uspješno prenesena ako je stil književnoga djela iznevjeren. Razlika između književnoga i neknjiževnoga stila ogleda se u koncentraciji stilskih elemenata koji se osnivaju na eksploataciji potencijala određenoga jezika.”

U analizi prijevoda, koja je sastavni dio diplomskoga rada, primjećuje se da većina diplomanata prevoditeljskoga smjera smatra da stručnim tekstovima stil — nedostaje. Iako se takve tvrdnje ne navode izravno u samim radovima, vrlo su učestale na usmenim obranama diplomskih radova. Jedan je od citiranih autora u ovom smislu M. T. Cabré (2012), koja ističe da je prijevod postupak prenošenja informacija između različitih jezika u kojemu terminologija igra važnu ulogu, s obzirom da se stručnjaci u određenom području služe vlastitim terminološkim jedinicama kako bi izrazili razne koncepte. U teorijskim se analizama u cijeloj građi kao osnovni zahtjev za stručni prijevod navodi korištenje terminologije (a ne parafraze) koja je primjerena razini stručnosti teksta i koja se upotrebljava onako kako to čine stručnjaci u zadanom području. Nadalje se navodi da su stručni prijevodi usredotočeni na nazive, a ne na stil, odnosno od njih se ne traži estetsko savršenstvo. Ističe se da se u njima pokušava izbjeći bilo kakva vrsta dvosmislenosti, zbog čega se ponovno naglašava potreba da se rabe točni i jasni nazivi i izrazi, jer upravo oni igraju ključnu ulogu u kvaliteti prijevoda (Cabré 2012). To su zahtjevi na temelju kojih, kako se pokazalo usporednom analizom građe, većina diplomanata zaključuje da stručni tekstovi jednostavno nemaju stila, odnosno da sve navedene stilske značajke istovremeno nisu stil. Moglo bi se pretpostaviti da je navedeni zaključak posljedica njihove niske izloženosti stručnim tekstovima iz raznih područja te stoga nedovoljnim razmatranjem traduktološke problematike u području neknjiževnih tekstova tijekom studija. Naime, njegov je program snažnije usmjeren na proučavanje književnosti i književnih tekstova, što za posljedicu ima nisku iskustvenu podlogu studenata, a time i nisko umijeće prevođenja stručnih tekstova.

U mnogim se radovima navodi da se prije samoga prijevoda pristupilo pretraživanju sličnih tekstova iz istoga područja, navodi se pretraživanje internetske baze podataka Hrčak, čime su se diplomanti pokušali upoznati s načinom, odnosno stilom pisanja stručnih članaka i potom ga prenijeti u svojim prijevodima. Stil stručnih tekstova nerijetko se tumačio u skladu s tvrdnjama J. Tura (1974) te se jednom od njegovih posebnosti smatra potreba da prijevod stručnoga teksta odgovara svome izvorniku i sadržajem i oblikom. U raščlanjenoj se građi često citira P. Newmark (1999; 208) koji ističe da se “stručni prijevodi razlikuju od drugih prijevoda prvenstveno svojom terminologijom, iako ona uglavnom čini tek od 5 do 10% teksta. Njihove se karakteristike, njihove gramatičke značajke kombiniraju s ostalim lingvističkim varijetetima (...) Stil stručnoga teksta uglavnom nema emotivnu komponentu, konotacije, zvučne efekte, originalne metafore, tj. ako je tekst dobro napisan.” U slučaju španjolskoga gramatičke su značajke različite, analitičke, pasivne rečenice, poimeničenje, bezvremenski prezent, upotreba prvoga lica množine, pomoćni glagoli itd.). U nastavku se donose primjeri prijevoda iz prikupljene građe, koji se analiziraju u skladu s nekima od navedenih značajki stila.

3.1. Pasiv

Za ilustraciju pasiva može poslužiti primjer naveden u (10). Katkada je španjolski pasiv uzrokovao poteškoće u prijevodu pa su uočene tipične pogriješke koje se mogu pročitati u hrvatskim tiskovinama, kao i u ostalim medijima komunikacije, na primjer *od strane*, na što su studenti upozoreni pa su to u konačnoj verziji radova promijenili.

3.2. Poimeničenje

Primjer u (12) pokazuje poimeničenje ili supstantivizaciju. On pokazuje jednu od obilježja stila stručnih tekstova u španjolskim tekstovima i dobar primjer prijevoda na hrvatski jezik, u duhu jezika.

- (12)
- i. Schwegler aboga por *la búsqueda* de nuevos caminos en el campo de la etimología afroamericana *como pueden ser la atención* a los sincretismos entre elementos léxicos romances y ciertos “principios africanizantes latentes” (como la reduplicación) o *la búsqueda* de la solución etimológica en la lengua criolla actual más que en supuestos africanismos provenientes del pasado.
  - ii. Schwegler zagovara da se *potraže* novi smjerovi istraživanja na polju afroameričke etimologije *tako da se usredotoči* na spajanje elementa romanskog leksika i određenih “latentnih afrikanizirajućih načela” (kao što je reduplikacija) ili da se etimološko rješenje *traži* više

u današnjim kreolskim jezicima nego u navodnim afrikanizmima koji potječu iz prošlosti.

Možda se u ovom prijevodu kurzivom označen dio mogao prevesti drugačije, običnije (primjerice *obraćanje pozornosti*), iako je poruka ispravno prenesena te stoga nije interveniralo u prijevod.

3.3. Bezlične rečenice

Primjer u (13) pokazuje sljedeću stilsku značajku, bezlične rečenice.

- (13)
- i. *Se ha pensado* que el niño superdotado podía por sí mismo tener éxito escolar y, en la vida adulta, profesional, pero esto no es cierto.
  - ii. *Smatralo se* da darovito dijete samo može postići uspjeh u školi i, u odrasloj dobi, u profesionalnom životu, no to nije točno.

Analiza građe pokazuje da su bezlične rečenice bile najmanje problematičan vid prijevoda, kao i pasiv.

3.4. Bezvremenski prezent

Sljedeća se značajka stila odnosi se na bezvremenski prezent, koji se prikazuje u (14). U njemu je kurzivom je označen dio koji je u španjolskome upotrijebljen radi izbjegavanja ponavljanja objekta dva puta u istoj rečenici. Pretpostavlja se da je riječ *istih* preuzeta iz hrvatskih tekstova iz područja prava u kojima je često u upotrebi, što se kosi s pravilima hrvatskoga standardnoga jezika (Silić i Pranjković 2007) te se predlaže rješenje kao u (14.iii).

- (14)
- i. Los niños y adolescentes superdotados *muestran* respuestas notablemente elevadas o el potencial necesario para alcanzarlas, comparados con los demás individuos de su misma edad, *experiencia o entorno*.
  - ii. Darovita djeca i adolescenti, u usporedbi s osobama iste dobi, iskustva ili iz istog okružja, *pokazuju* znatno naprednije odgovore ili potencijal potreban za *ostvarivanje istih*.
  - iii. ... potreban za *njihovo ostvarivanje*.

Treba reći da ni s bezvremenskim prezentom načelno nije bilo problema u prijevodu.

3.5. Dužina rečenica

Studenti u analizi prevedenih tekstova navode i kako dužina španjolskih rečenica predstavlja poteškoću prevoditeljima. Dugačke rečenice u izvorniku često su uzrokovale zbrku odnosno nerazumijevanje značenja poruke te se

u ispravcima sugeriralo da se takve nerazumljive rečenice rastave na kraće kako bi prevoditelji shvatili bit i značenje te ih potom smisleno preveli. U konačnici se ta poteškoća uglavnom uspješno rješavala u hrvatskom prijevodu, kako pokazuju primjeri u (15) i (16).

- (15) i. Esta cuestión acarrea problemas generados por el desarraigo, personas de lugares más pobres tienen que dejarlo todo en busca de prosperidad y se encuentran solos en países desconocidos.
ii. Ovo pitanje dovodi do problema koje uzrokuje odvajanje od svojih korijena. Osobe iz siromašnijih krajeva primorane su u potrazi za blagostanjem napustiti sve i završavaju same u nepoznatim zemljama.
- (16) i. ¿Cómo trabajan?, ¿por qué pueden desarrollar labores diplomáticas en el exterior?, ¿son útiles sus herramientas?, ¿merece la pena apostar por ellas?, ¿cómo se puede ser más eficaz en el sistema internacional?, etc.
ii. Kako rade? Zašto mogu obavljati diplomatske poslove u inozemstvu? Jesu li njihovi alati korisni? Isplati li se opredijeliti za njih? Kako se može biti učinkovitiji u međunarodnom sustavu? Itd.

Iz svega iznesenoga jasno se uočava sprega između naziva u praksi i stila u teorijskoj analizi, koji su predstavljali najveće poteškoće u stručnim prijevodima, a koji su neizbježno isprepleteni. Pokazuje se da su se diplomanti u potrazi za vjernim istovrijednicama koristili i internetom. No vidljivo je da je u praksi stil bio najmanje problematičan dio prijevoda.

4. Zaključak

Analizom prikupljene građe u ovom radu zamjećuje se razlika između teorije prijevoda i prijevoda u praksi. Svi su diplomanti teorijski uspješno obavili postavljeni zadatak, međutim, praktična primjena navedenih teorija nije polučila jednak uspjeh jer diplomanti pred završetkom studija nisu imali iskustvo ni s takvim stručnim tekstovima, niti su imali potrebnu iskustvenu podlogu. Postojanje odgovarajućih rječnika i glosara svakako bi znatno olakšalo postojeću situaciju, što je jedan od važnih budućih zadataka. Do tada se predlaže diplomante poučiti praktičnim fazama prevoditeljskoga posla kojih, kao što je razvidno, ne poznaju dovoljno: kako samostalno pronaći primjereno i vjerodostojno rješenje služeći se raspoloživim rječnicima, jednojezičnima i dvojezičnima, stručnim rječnicima koji su izdani na nekomu drugomu jeziku; kako usporedbom koncepata u zadanom kontekstu doći do točne istovrijednice, koju je potom potrebno usporediti s istovrijednicom iz sličnih tekstova iste struke i konačno provjeriti povratnim prijevodom radi postizanja prijevodne istovrijednosti; kako se svrhovito i analitički služiti internetom koji može pomoći, ali i odmoći ako se njime služi nekritički. Važno

je i upozoriti studente na važnost savjetovanja sa stručnjacima iz dotičnoga područja kako bi provjerili jesu li uspjeli prenijeti poruku i ostvariti komunikaciju između pošiljatelja i primatelja poruke s istom stručnom iskustvenom podlogom radi podizanja njihove kompetencije kao budućih prevoditelja.

5. Literatura

- Anić, V. (1998) *Rječnik hrvatskoga jezika. Treće, prošireno izdanje*, Zagreb: Novi Liber.
- Cabré, M. T. (2012) El traductor y la terminología: necesidad y compromiso, u: *Panace@*, vol. 1, núm. 2, p. 2–4 (A).
- Catford, John C. (1965) *A linguistic theory of translation. An essay in applied linguistics*, Oxford: Oxford University Press.
- Gačić, M. (2004) *Englesko-hrvatski rječnik prava, međunarodnih odnosa, kriminalistike, forenzičnih znanosti, kriminologije i sigurnosti*, Zagreb: Naklada Ljevak.
- García, E. P. (1990) *Aspectos teóricos y prácticos de la traducción alemán español*, Salamanca: Ediciones Universidad de Salamanca.
- García Yebra, V. (1984) *Teoría y práctica de la traducción*, Madrid: Editorial Gredos, S.A.
- Ivir, V. (1984) *Teorija i tehnika prevođenja. Udžbenik za III i IV razred srednjeg obrazovanja prevodilačke struke. Centar "Karlovačka gimnazija" Sremski Karlovci*, Novi Sad: Zavod za izdavanje udžbenika u Novom Sadu.
- Ivir, V. (1995) Teorija prevođenja i znanost o prevođenju u *Prevođenje: suvremena strujanja i tendencije, Zbornik radova*, Urednice: Djigunović Mihaljević, J. i Pintarić, N. Zagreb; HDPL, 1995.
- Newmark, P. (1999) *Manual de traducción*, Madrid: Ediciones Cátedra, S.A.
- Nida, E. A., Taber, Ch. R. (1986) *La traducción: teoría y práctica*, Madrid: Ediciones Cristianidad, S.A.
- Pranjković, I., Silić J. (2007) *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta, 2. izdanje*, Zagreb: Školska knjiga.
- Tur, J. (1974) Sobre la teoría de la traducción, U: *Thesaurus CVC*, tomo 39, núm. 2.
- Vázquez-Ayora, G. (1977) *Introducción a la Traductología*, Washington DC: Georgetown University Press
<http://www.scribd.com/doc/18559200/VazquezAyora-Introduccion-a-La-Traductologia> (20.06.2014.)
- Vinay, J. P., Darbelnet, J. (1958) *Stylistique comparée du français et de l'anglais. Méthode de traduction*, Paris: Didier.
- Vinja, V. (1991) *Španjolsko-hrvatski rječnik, treće izdanje*, Zagreb: Školska knjiga.
- Yuste Frías, J. (1999) *El nuevo Teseo del siglo XXI: el traductor internauta en Anovar/anosar. Estudios de traducción e interpretación*, Editores: Alberto Álvarez Lugris; Anxo Fernández Ocampo, Vol I, Vigo: Servicio de Publicacións da Universidade de Vigo, p. 345–352.

<http://www.rae.es/> (20. studenoga 2013.)

<http://hjp.novi-liber.hr/> (20. studenoga 2013.)

Traductological analysis of the translations of technical texts from Spanish into Croatian language

This paper deals with translations of technical texts from Spanish into Croatian language. The corpus for this research was collected from graduate papers at the Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb, Department of Romanic Studies, Chair of Spanish Language and Literature, Translation Studies. Systematically repeated errors found in the graduate papers, as well as accurate translations, are linguistically analysed and commented with respect to vocabulary and style. The paper shows the importance of back translation as a method for the verification of translation with a view to finding a natural and true equivalent in order to achieve natural equivalence in translation. The objective of this paper is to warn about different meanings that words can adopt depending on the context and the professional area the text addresses, thus emphasizing the need for a detailed study of the area elaborated in the technical texts.

El análisis traductológico de las traducciones de textos técnicos del idioma español al croata

En este trabajo se examina la traducción de textos técnicos del español al croata. El corpus de la investigación se ha recabado de las tesinas presentadas en la Facultad de Filosofía y Letras de la Universidad de Zagreb, Departamento de Estudios Románicos, Lengua y literatura española, Estudios de traducción. Se analizan lingüísticamente los errores en la traducción que se repiten sistemáticamente en las mencionadas tesinas, igual que las equivalencias dinámicas en la traducción. Asimismo se comentan respecto al vocabulario y el estilo en particular. Se destaca la importancia de la traducción inversa como método de verificación de la traducción, con el fin de obtener un equivalente más próximo y fiel para conseguir la equivalencia natural en traducción. El objetivo de este trabajo es advertir sobre varios significados que las palabras pueden adoptar dependiendo del contexto y del ámbito profesional y, por lo consiguiente, hacer hincapié en la necesidad de profundizar los conocimientos sobre la materia tratada en textos técnicos.

Palabras clave: traducción, vocabulario, equivalencia, contexto, estilo

Key words: translation, vocabulary, equivalence, context, style

Ključne riječi: prijevodi, vokabular, istovrijednice, kontekst, stil